

ת"פ 33268/12/22 - מדינת ישראל נגד אשרף עוואד

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 33268-12-22 מדינת ישראל נ' עוואד

בפני בעניין:	כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ מדינת ישראל
המאשימה	ע"י עו"ד הודיה יעקובי נגד אשרף עוואד
הנאשם	ע"י עו"ד מוחמד חלאילה

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של הוצאת חשבוניות שלא כדין במטרה להתחמק מתשלום מס וביצוע פעולות במטרה לאפשר לאחר להתחמק מתשלום מס.

על פי עובדות האישום, בין חודש מרץ שנת 2015 לחודש פברואר 2017, סיפק הנאשם למספר חברות עובדים וביצע בעבורן עבודות בניה, למרות שלא נרשם כעוסק ולא דיווח על הכנסותיו לרשויות. לשם כיסוי חשבונאי של פעילותו, סיפק הנאשם לחברות מולן פעל 138 חשבוניות כוזבות, של שלוש חברות שונות, אותן קיבל מאדם אחר, למרות שלא הוא ולא האדם שסיפק את החשבוניות היו מורשים להוציאן.

החשבוניות הכוזבות אותן סיפק הנאשם היו על סכום כולל של מעל 11 מיליון ש"ח וסכום המס הנובע מהן היה מעל 1.6 מיליון ש"ח.

הודאת הנאשם באה במסגרתו של הסדר טיעון, בו הוסכם כי המאשימה תעתור להשית על הנאשם עונש של 20 חודשי מאסר והנאשם יטען כפי הבנתו. עוד הוסכם בין הצדדים, כי הנאשם יוכל לטעון כי הופעל על ידי אדם אחר, אשר היכה אותו במהלך פעילותם, וכי הרווח היחיד אותו הפיק הנאשם מפעילותו היה "שכר נמוך" אותו קיבל.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה על נסיבות ביצוע העבירה ובכלל זה ציינה את היקף המס הגלום בחשבוניות ואת העובדה כי המחדל לא הוסר. לאור כך, עתרה למתחם ענישה של 18-36 חודשי מאסר. בשל ההסדר הדיוני, המאשימה הגבילה עצמה וביקשה להשית על הנאשם עונש של 20 חודשי מאסר וענישה נלווית לרבות קנס.

ב"כ הנאשם עמד על נסיבות ביצוע העבירה כפי שעולה מכתב האישום המתוקן ובתוך כך טען כי הנאשם הופעל על ידי

אחר אשר נקט נגדו באלימות. עוד טען כי הנאשם הוא אדם קשה יום, ומפרנס יחיד למשפחתו ועל כן, לצד החיסכון בזמן השיפוטי שבא עם הודאת הנאשם, ביקש להימנע מהשתת עונש מאסר ממושך.

הנאשם ביקש להתחשב בו לאור הודאתו ולכך שיש לו משפחה.

מתחם העונש ההולם

הנאשם פעל במשך שנתיים יחד עם אדם אחר אשר הפעיל אותו, והשניים הפיצו חשבוניות כוזבות אשר סכום המס הכולל אשר נבע מהן היה מעל 1.6 מיליון ש"ח.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשם ושותפו, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הציבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע אחרים מבצוע עבירות דומות. לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריון המס ככל עבריון אחר השולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריון המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עבריון רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון הערכי והמוסרי שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל ממשי בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם עמוד 2

בנבו] (10.7.2012).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר את מבצעייהן. הפסיקה שמה דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מעבירות אלו. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבותיו האישיות של העבריין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרוור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריא לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013)[פורסם בנבו] :

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...]. לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיפם על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

במקרה זה, נתון מוסכם הוא שהנאשם הופעל על ידי אחר בביצוע המעשים, והרווח אותו הפיק מהמעשים היה "שכר נמוך" (אשר הצדדים לא פרשו אותו). לנתון זה אמנם יש משמעות, איך אין להפריז במשקלו, שהרי גם "איש קש" ממלא תפקיד במערך ההונאה, ובלעדיו לא יבצעו אותם "אחרים" את העבירות. ר' למשל רע"פ 4791/08, נפתלי כהן נ' מדינת ישראל:

אף אם נקבל את טענת המבקש כי היה איש קש עבור אותו רבי אשר ניהל בפועל את החברה, אין זה ברור כלל וכלל כי יש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו. אדם המאפשר במודע כי יעשה בו שימוש כ"איש קש", היינו עומד בחזית העבירה על מנת שאליו תפנה האצבע המאשימה, מה לו כי ילין על ש"תוכניתו" התגשמה.

וכן ר' עפ"ג (ת"א) 51807-12-15 יוסי לטין.

להשלמת התמונה אוסיף, כי בכתב האישום ננקב שמו של האדם אשר סיפק לנאשם את החשבונות אותן הפיץ, ונגד אותו אדם הוגש כתב אישום המתנהל לפני וטרם ניתנה בו הכרעת דין. ולשם הזהירות אבהיר את המובן מאליו, כי הקביעות שבגזר הדין נוגעות לנאשם בלבד ולא לאותו אדם שהרי הנאשם שלפני הודה במיוחס לו, ואילו האחר כופר וענינו מתברר.

בקביעת מתחם העונש ההולם, יש להביא בחשבון את סכום המס הגבוה שנוכח שלא כדין, את השימוש ב- 138 חשבונות של שלושה עוסקים שונים ואת פרק הזמן המשמעותי בו בוצעו העבירות (כשנתיים). מנגד יש לבטא את חלקו של הנאשם במעשים והעובדה כי לא היה המבצע המרכזי.

לאור כל אלה, מתחם העונש ההולם את המעשים בהם הורשע הנאשם הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין 15 חודשי מאסר ועד שלוש שנים, מאסר מותנה וקנס. ור' עפ"ג 21791-08-17, ג'ודה מואמנה נ' מדינת ישראל, עפ"ג 64777-06-18, מוראד ג'רדאת ו- 1163-09-21, אבו סנד, שם אושרו מתחמים דומים בנסיבות קרובות.

נתונים שאינם קשורים לעבירות

הנאשם יליד 1965, ומטעוניו בא כוחו עולה כי הוא נשוי ואב לילדים ומתפרנס בדוחק.

לחובת הנאשם הרשעה משנת 2005 במספר עבירות של הסעת שוהים בלתי חוקיים, בגינה נדון ל- 15 חודשי מאסר והרשעה ישנה בידוי אבנים.

מחדלי כתב האישום לא הוסרו.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו.

לחובת הנאשם הבאתי בחשבון את הרשעותיו הקודמות ואת העובדה שחוב המס לא שולם. לענין הרשעותיו הקודמות של הנאשם אציין, כי אמנם הנאשם נשא בשני מאסרים, אך הדבר היה בשל עבירות שונות מאלו בהן הורשע בהליך זה, אשר חלף זמן ניכר מאז ביצוען.

לאור מכלול הנתונים, ראיתי להשית על הנאשם עונש בצידו הנמוך של המתחם, אך לא בתחתיתו.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 18 חודשי מאסר בפועל. הנאשם יתייצב לשאת בעונש ביום 3.12.23. ככל שהנאשם היה עצור, ימי מעצרו ינוכו מהעונש, והצדדים יגישו הודעה מתואמת בעניין זה.
- ב. ששה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 35,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס יחלוק ל- 35 תשלומים שווים. תשלום

ראשון עד יום 1.7.25, ויתר התשלומים בראשון בחודשים שלאחר מכן. לא ישולם תשלום במועד תעמוד היתרה לפרעון מיידי.

הנאשם/יתאם כניסתולמאסר עםענףאבחוןמיוןשלשירותבתי הסוהר: פקס 08-9193314, דואר אלקטרוני MaasarN@ips.gov.il, טלפון : 074-7831077 או 074-7831078.

ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב ביום 3.12.23 עד השעה 9:00 במתקן המעצר בכלא ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שנקבעו למעלה. ניתן יהיה לשלם את הקנס/הפיצויים תוך שלושה ימים מהיום לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- א. בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- ב. מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000
- ג. במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א תמוז תשפ"ג, 10 יולי 2023, בנוכחות הצדדים.